תלמוד בבלי · אחרונים · הגהות יעב״ץ · סדר קדשים

הגהות יעב"ץ על כריתות

רבי יעקב ב"ר צבי [היעב"ץ] עמדין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

הגהות יעב"ץ על כריתות

רבי יעקב ב"ר צבי [היעב"ץ] עמדין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/הגהות-יעבץ-על-כריתות/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ב. 4
דף ב: 4
דף ג. 4
דף ג: 4
דף ד. 4
דף ד: 4
דף ה. 5
דף ה: 5
דף ו. 5
דף ו: 5
דף ז. 6
דף ז: 6
דף ח. 6
דף ח: 6
דף ט: 7
דף י. 7
דף י: 7
דף יא. 7
דף יא: 7
דף יב. 7
דף יב: 8
דף יג. 8
דף יג: 8
דף יד. 8
דף יד: 8
דף טו. 9
דף טו: 9
דף טז. 9
דף יז: 9
דף יח. 9
דף יח: 9
דף יט. 10
דף יט: 10
דף כ: 10
דף כא. 10
דף כא: 11
דף כב. 11
דף כב: 11
דף כג. 11
דף כג: 12
דף כד. 12
דף כד: 13
דף כה. 13
דף כה: 13
דף כו. 13
דף כו: 14
דף כז. 14
דף כז: 14
דף כח. 15

דף ב.

מתני' חייבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת כצ"ל:

דף ב:

גמ' א"ר יונה ואיתימא וכו' אף כל חייבין "עליהן" בפני "עצמן" כצ"ל:

דף ג.

גמ' והסך בשמן המשחה ל"ל דתניא. צ"ל דתני:
שם דקא בעי למתני פיטומין בהדי הדדי ניתנינהו איפכא המפטם כצ"ל:
שם דמחד קרא נפק ליה "ואת" זכר כצ"ל:
שם ר' "אלעזר" משמיה דרב כצ"ל:
שם תנא שלשים ושלש חטאות מאן "דעבדינהו" בשוגג כצ"ל:
רש"י ד"ה וחייבין עליהן בפני "עצמם" כצ"ל:
ד"ה תנא מאי וכו' לשלשים וארבע. נ"ב דפסח ומילה לא קחשיב. שאין בהן קרבן:

דף ג:

גמ' והאיכא בת אשתו וכו' ובת בנה דכתיבן ולא כצ"ל:
שם מיתנא יתהון בינכיהון דשני. צ"ל דנשני:
שם א"ל "הא" פלוגתא דר"י כצ"ל:
שם דר"י ור"ל דתני. צ"ל דתנן:
שם נהי דר"ע לא בעי וכו' מעשה זוטא. נ"ב דבור ועקימת שפתים:
שם הקשת זרועותיו הוי מעשה זוטא. נ"ב תיבת זו בכאן ט"ס הוא וי"ל בדוחק וק"ל:
שם (בסוף העמוד) ואלא חובר חבר דבלאו הדין. צ"ל הי דין:
רש"י ד"ה אוב וידעוני וכו' דכתיב לא ימצא בך וגו' ושואל. נ"ב עי' מ"ש בס"ד בפ' ד"מ:

דף ד.

גמ' יצאו עדים זוממין שאין "בהן" מעשה כצ"ל:
שם להכי כתב רחמנא וכו' למימרא דהני "הוא" דאסור כצ"ל:

דף ד:

גמ' קדשים הוא דחמירי דאסור "חלבן" כצ"ל:

שם ואלא לרבנן הקישא למאי אתא מיבעי ליה. צ"ל להו:
שם אמר רבא שלש כריתות האמורות בדם "למה" כצ"ל:
שם ואמר רבא ה' לאוין כו' למה אחד כצ"ל וכן בסמוך:
שם (**בסוף הדף**) **אימא לא אמטול הכי** כצ"ל:
רש"י ד"ה אלא לעולם רבנן וכו' סד"א בטליה אגב וכו' ואי הדר "אכליה" כצ"ל:

דף ה.

רש"י ד"ה ולא למדו הכתוב וכו' דהא בתר "קרא" כצ"ל:

דף ה:

גמ' דבר אחר שלום "ששלמה" מלכות כצ"ל:
שם "שקדיה **ופרחיה**" **וארגז** כצ"ל:
שם אמר רב "**מנשה**" **כמין** וכו' ותני "אחריתא" כצ"ל:
שם והורדתם אותו "**על**" **גיחון** כצ"ל:
שם אי "**משיך**" **שתא** כצ"ל:
שם ומאן דבעי נעביד עסקא וכו' מצלח עסקיה כצ"ל:
שם האי מאן דבעי מיפק באורחא כצ"ל:
רש"י ד"ה זה לי וכו' י"ב לוגין "קיימי" לעתיד כצ"ל:
ד"ה כמין כי וכו' "ומצרפן" כצ"ל:

דף ו.

גמ' חיסר אחד מכל וכו' רשב"ג אומר כצ"ל:
שם המקדיש נכסיו והיו "**בהן**" **דברים** כצ"ל:
שם "**דתנן**" **מותר הקטרת** וכו' היו מפרישין "ממנו" שכר וכו' ומחללין "אותו" על וכו' ונותנין "אותו" וחוזרין ולוקחין "אותו" מתרומה וכו' וכצ"ל בסמוך:
שם מתקיף לה ר"י מותרות "**תנן**" **חוזרין ולוקחין** "**אותם**" כצ"ל:

דף ו:

גמ' דאמר רבא קטורת שפטמה לחצאין כצ"ל:
שם מה הפרט מפורש דבר שקיטר. צ"ל שקוטר בו' וכצ"ל בכל הענין:
שם או אינו אלא כלל "**ככלל**" **ראשון ופרט** "**כפרט**" **ראשון** כצ"ל וכן צ"ל בסמוך:

שם א"כ נכתוב קרא כו' במיצעא וכו' אי כתביה "ללבונה" זכה במיצעא כצ"ל:
רש"י ד"ה אחת לששים וכו' משום "דמותר" דששים כצ"ל:
ד"ה כלל "ככלל" ראשון כצ"ל:
ד"ה ונילף נמי וכו' דהיינו לבונה "כפרט" ראשון:
תד"ה אחת לע"ב מפטמין לחצאין. נ"ב צ"ל שהי"ל נ"א:
בא"ד הרי ע"ב "רביעי" יום כצ"ל:

דף ז.

רש"י ד"ה (בריש הדף) ואינה משלמת וכו' דלא זרה "היא" שהרי כצ"ל:

דף ז:

מתני' ואלו מביאות ואינן נאכלות. צ"ל נאכל:
גמ' מאי עבדין וכו' ספק ומתני. צ"ל ומתנין:
רש"י ד"ה (במשנה) כמין בהמה וכו' הואיל ונאמרו בו. צ"ל בהם:
ד"ה מביאה קרבן וכו' דאין חטאת נדבה "ומתייה" בספק כצ"ל:
ד"ה ואחת מין חובה וכו' "מביאה" כל וכו' כצ"ל:
ד"ה מאי עבדן וכו' חטאת העוף חדא ודאי עולת וכו'. וכתוב על זה בגליון. צ"ל חדא ספק ועולת העוף. נ"ב אין צריך להגיה דהך חטאת שפיר קרי לה ודאי דאחת מהן חייבת ודאי. וכנראה שכן היתה גירסת רש"י. והגירסא שלפנינו דחוקה דהא לאו ספק היא אלא שאינו ידוע של אי זו היא. מ"מ חטאת ודאי הוא שהרי נאכל לר"י:

דף ח.

במשנה מעשה שעמדו קינין בירושלים בדינר. נ"ב עי' ב"ב קס"ו ע"א:
שם לא אלין הלילה עד שיהיו כצ"ל:
רש"י ד"ה קינין ברבעתים וכו' דינר כסף. נ"ב עי' לקמן בגמ' דף י' ע"ב:
ד"ה אם יש כו' ממין הספק דאמר. צ"ל תאמר:

דף ח:

במתני' נזיר ליינו. צ"ל ונזיר ליינו:
גמ' מ"ש וכו' דחלוקה טומאתן כצ"ל:

דף ט:

רש"י ד"ה (בריש הדף) וקדש את ראשו וכו' חלה עליו יום. צ"ל ביום:

דף י.

גמ' דבעיא מינקט ליה שבעה יומי טומאה דלידה (תאומים נקבה) וה"ק. תי' תאומים נקבה רשום לימחק:
רש"י ד"ה לא יאכלו בדלא כו' ביום ארבעים "הא" טבלה כצ"ל:

דף י:

גמ' יולדת מביאה אחת וכו' פרידה אחת ועוף. צ"ל דעוף:
שם (בסוף הדף) וביאה זה חומר החמור בשפחה כצ"ל:

דף יא.

גמ' מנלן דהיא לקי. צ"ל לקיא:
שם אמר ר' יצחק תהא בקראי. צ"ל בקריאה:
שם אמר ר"ח מלמד שכולן שפחות וכו'. נ"ב ר"ל כל בני ישוע ב"י אלה הנזכרים שם. כמ"ש בס' אם לבינה בעזה"ש:
שם לדידי בעלמא כוותך סבירא ליה. צ"ל לי:
שם לאחרים בשלמא והפדה לא נפדתה קסבר. צ"ל קסברי:
שם ותו מתכוין כשאינו מתכוין אי "מכוין מיחייב" אי לא לא מחייב כצ"ל:

דף יא:

במשנה וחזר ואכל כחצי זית בהעלם אחד כצ"ל ותיבת אחר נמחק:
רש"י ד"ה נמצא וכו' (בריש העמוד) בשפחה פטור כשאינו. צ"ל כאינו:
ד"ה מכלל דרישא וכו' ואמטול הכי כצ"ל:
תד"ה ואשה אומרת וכו' אי מהימנא. צ"ל מהימן וכצ"ל בסמוך:

דף יב.

תד"ה ומודים וכו' דאפילו ר' יהודה לא מהימנא. צ"ל מהימן:

דף יב:

גמ' א"ל אביי העלמות מחולקות. צ"ל מחלקין וכן צ"ל בסמוך:
שם ואליבא דר' יהושע דאמר תמחויין מחלקין כצ"ל ואות ו' נמחק וכן צ"ל בסמוך:
תד"ה (בע"א) ומודים וכו' לא מחייב קרבן (מטותיה). צ"ל משא"כ ותי' מטותיה נמחק:

דף יג.

גמ' אי הכי קשיא הא מתניתא ואמר. צ"ל האמר רבא:
שם (בסוף העמוד) והתניא נמצא אתה כצ"ל ואות ת' נמחק:
תד"ה אמר רבא כו' אע"ג דאינו חוזר ונבלע "ומנליה" לרבא דמעיין הוא "דתנן" חלב כצ"ל:

דף יג:

גמ' ומר הוא דקא רמי ביה מיא. נ"ב הוה מצי לתרוצי מדרבנן מכל מקום אמר דלא גרע מתמרים. עי' תוס' אלא דקבעי לאשמועינן נמי הא:
רש"י ד"ה ושהה כדי וכו' והיינו דקפריך בגמרא "למה" לי "שהייה" דקתני כצ"ל:
תד"ה ארבע וכו' ונזרקו דמן כהלכתא. צ"ל כהלכתן:

דף יד.

גמ' ולא והקתני יוה"כ וביוה"כ "אכותבת הוא" דמחייב וכותבת אית ביה כצ"ל ונ"ב עי' מ"ש בס"ד בבתרא דיומא (עט ע"ב):
מתני' חייב עליה משום בתו ואחותו "ואשת" אחיו כצ"ל עם ו':
תד"ה אמר עולא וכו' וא"כ ש"מ דעושה. צ"ל דנעשה:

דף יד:

רש"י ד"ה וכן בת אשתו חייב וכו' אחיו כו' וכן בת "בת" אשתו כצ"ל:
תד"ה נשאת וכו' וי"ל דמיירי דאחיו נמי ממזר. נ"ב ואחין נמי ממזרין:
ד"ה הבא וכו' (בסה"ד) גבי אשת איש "ונעשית" כצ"ל:
ד"ה ואחות אשתו וכו' וכגון שיעקב נשא אחותו נכרית צ"ל אחותה:
בא"ד של בת דינה בת יעקב וילדה. נ"ב דינה לבעלה חתן יעקב בת אחר שנשא יעקב בת בעלה שהיה לו מאשה אחרת שהיא אחות נכרית של בת דינה. ר"ל אחותה מאביה ולא מאמה:

דף טו.

מתני' חייב על כל אחת ואחת אמרו "לי" לא כצ"ל:
גמ' אמר רבא אמר רב אדא בר אהבה. נ"ב כצ"ל ותרי ראב"א הוו:
שם ואמטול הכי כצ"ל וכן צ"ל בסמוך:
מתני' ועוד שאל ר"ע. צ"ל שאלן:

דף טו:

גמ' אמר רב יוסף בניתזין בכל כחן. נ"ב הוא דמכשירין וטהורין. הא שותתין טמאין נמי הוו. ולא הבנתי מ"ש הר"ש ריש מכשירין:
מתני' ועוד "שאלן" כצ"ל:
שם אמר לו השב אמר "לו לא" אם וכו' כצ"ל:
גמ' (אמר רבי שמעון לא כך שאלן וכו' ורואה אני שהדברים קל וחומר). מתיבת אמר וכו' עד תיבות קל וחומר מוקף:
רש"י ד"ה גמ' "הכי" קשיא ליה לר"ש כצ"ל:

דף טז.

גמ' העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת בשבת "אחת" אמר כצ"ל:

דף יז:

גמ' אמר רבי חייא אמר רב. תיבת רבי נמחק:

דף יח.

גמ' דתנן אלא אומר לי עד שתכנס לבית ספק כצ"ל:
שם אכל שתיהן במזיד פטור מכלום שנים בשוגג. נ"ב שאכלו ב' כ"א בשוגג. שאם אכל שתיהן בשוגג מביא חטאת. ונראה שחסר זה וצ"ל אחר פטור מכלום. שתיהן בשוגג חייב חטאת שנים בשוגג וכו':

דף יח:

גמ' (בריש העמוד) ר' אליעזר היא. נ"ב תמיה לי טובא אי ר"א מאי מן הדין ושלא מן הדין דאליביה אף הראשון שלא מן הדין דלית ליה חובה לגמרי. ואי מדין נדבה שני

נמי מן הדין הוא. ותו דקאמר ואתני ואי ר"א היא היכי שמעינן דבעי אתנויי הא ס"ל דקאתי בנדבה:

שם רבי יוסי ברבי יהודה ורבי אלעזר ורבי שמעון אומרים. נ"ב בגמ' דשבועות גרס ר"ש בן יהודה ור"א בר"ש בשם ר"ש:

דף יט.

גמ' (**בסוף העמוד**) **ור"א האי בה מאי עביד ליה**. צ"ל ביה:

דף יט:

גמרא ה"נ קאמר להו דקדקתם אחרי ולא העליתים וכו'. נ"ב דבין השמשות דר"י כהרף עין וא"א לעמוד עליו:

בפיסקא ר"ש שזורי ור"ש אומר. צ"ל אומרים:

שם אבל מתעסק בדבר דלאו מצוה וכו'. נ"ב נ"ל דהך סוגיא אזלא כר"ח דפ' ר"א דמילה דכי מל של ע"ש בשבת חייב. בשקדם ומל של שבת בע"ש. דלא נתנה שבת לדחות ומחייב ר"י. כיון דלאו מצוה היא. שלא נתנה שבת לדחות אצלו. וא"א מתעסק פטור. ליפטר מה"ט. ומשני שפיר הנח לתינוקות וכו' ודוק היטב. ופרש"י בדבר דלאו מצוה צ"ע. דא"כ לא משני מידי:

דף כ:

מתני' (**אכל**) **דם שחיטה**. נמחק תיבת אכל:

שם דם ביצים "**דם דגים**" **דם חגבים** וכו' כצ"ל:

רש"י ד"ה להקדים וכו' אחורי נמי לא אחר. צ"ל מאחר:

ד"ה (**אכל**) **דם שחיטה**. נמחק תי' אכל:

תד"ה (**אכל**) **דם שחיטה**. תי' אכל נמחק:

ד"ה דם הקזה וכו' עד "שיצא לה" דם הנפש כצ"ל:

דף כא.

גמ' אי מה עוף שאין "**בו**" **כלאים** כצ"ל:

שם מה הפרט מפורש וכו' ויש "בו" איסור והיתר ויש "בו" מין כצ"ל:

שם טומאתו ושחיטה מנלן. צ"ל ושחיטתו:

שם כלל אמרו בטומאה כל המיוחד לאכול אדם. צ"ל לאוכל אדם:

שם נבלת בהמה וכו' נבלת עוף הטהור בכפרים "צריכין" מחשבה ואין "צריכין" הכשר כצ"ל:
שם אף כל שאין (סופן) לטמא. צ"ל סופו:

דף כא:

אמר מר יצא דם וכו' שכולן היתר מאי כולו היתר. צ"ל כולן:
תד"ה דכוותה וכו' (בסה"ד) כי תניא מתניתין. צ"ל מתניתא:

דף כב.

גמ' אמר (ליה) רב ששת אפי'. נמחק תי' ליה:
שם אמר רבי זירא אמר רב לא שנו אלא בלב עוף. נ"ב אפי' דאווז ודתרנגול הבר ושאר עופות גדולים. שישנו גדול מכזית מ"מ אין בדמו כזית:
מתני' א"ר עקיבא נראין (דבריו). צ"ל דבריך:
תד"ה דם חללים כו' (בסה"ד) רק דם שחיטה (דמצינו). צ"ל דמפיק:

דף כב:

גמ' אמר רבא מדברי וכו' לא בעי ידיעה "בתחילה" כצ"ל:
רש"י ד"ה ור"ע סבר אשם וכו' והכי פירש רחמנא. נ"ב ר"ל אהובני. אחד מחברי כותב הגליון:

דף כג.

גמ' ר' יוסי אומר אין "שנים" מביאין כצ"ל:
שם א"ל רבא לרב נחמן וליתי נמי אשם ודאי. נ"ב אמציעתא קאי אבל השניה דקתני מביא ג' חטאות ליתני נמי אשם ודאי. וה"ה דארישא ואסיפא קשיא נמי אמאי לא פליג ר"ע ולימא שני אשמות תלוין. דכל שחלוקין בודאי חלוקין באשמות. והאיכא נמי ספק קודש. אמנם מה שפרש"י. וניתי אשם ודאי בהדי אשם וחטאת. לשונו זה קשה להולמו דאי ארישא ואסיפא קאי לא שייך אשם ודאי. ואי אמציעתא ליכא אשם תלוי כלל. וי"ל בדוחק דאסיפא אליבא דר"ש קאמר. דקאמר זה חטאת ואשם תלוי וכו' ושניהן מביאין חטאת אחת. אמאי לא אמר דשניהן מביאין חטאת ואשם ודאי בהדי אשם. דהא שמעינן ליה לר"ש במתני' לעיל. דשנים מביאין אשם אחד:

שם אמר ליה ההיא בגסה "והכא" בדקה אי נמי ההיא בימות כצ"ל ותיבת ולא קשיא מוקף:

רש"י ד"ה בגסה. אכילה גסה שאכל. נ"ב י"ל אליבא דר"ז לעיל (דף יד ע"א) דאוקמה שאכל כוליא בחלבה וקרי לה גסה. משום דהויא לפחות ככותבת. דאיירי התם לענין יוה"כ. לאפוקי הכא דאיירי בכזית. שהוא הפחות שבשיעורים וסגי ליה הכא לענינא דמתני'. ואע"ג דלקמן בעי לאוקמי מתני' דהכי נמי באכל כוליא בחלבה לר"ש. הא לא קיימא במסקנא. ולכאורה איכא לפרושי בגסה בבשר בהמה גסה. וכן בדקה בשר דקה. שזה מתקיים וזה אינו מתקיים. וכך שמעתי מי שרצה לפרש כך. אבל הוא טעות. שאין בחטאות הנאכלות גסה. אלא כולן ממיני הדקה באות. וכן אשמות. ואע"ג דאיכא נמי נותר דשלמים. מיהו מסתברא דמלתא פסיקתא נקט. ר"ל נותר אחד לכל הקרבנות:

בא"ד ואע"ג דאיסור הנאה היא. נ"ב אף לכהנים:

ד"ה בימות החמה "מסריח" הבשר כצ"ל:

תד"ה ומי כו' (**בסה"ד**) **על איסור חלב** (רק). צ"ל דקיל:

דף כג:

גמ' וחלב קאי עלייהו. צ"ל עליה:

שם מוקים ליה בולדי קדשים "דקסבר" ולדי קדשים בהוייתן "הן" קדושים כצ"ל:

רש"י ד"ה (**במתני'**) **אינו כן א"נ קסבר קדש אכל.** צ"ל כסבור בכ':

בא"ד דכי אקדשיה אדעתא דחטאת. צ"ל דחטא:

ד"ה שלבו נוקפו וכו' אבל חטאת כיון וכו' לא הוה צריך לחטאת. ר"ל אבל קרבן ודאי הבא על חטא וה"ה לאשם ודאי כיון דנודע לו שלא חטא. איגלאי מלתא וכו'. משו"ה מודו ביה רבנן דאינו קדוש. כצ"ל כוונת נוס' זו. והנ"א בגליון ל"נ כלל. ואם תחלת דבור הוא שחטא. ונמחק תיבת אבל. צריך למחוק ג"כ תיבת לחטאת. דר"ל לא וזה צריך לאתויי אשם. כיון דהשתא נודע לו שחטא. ומייתי חטאת ס"ל לר"מ. מספק לא אקדשיה:

דף כד.

גמ' מאי חזית "דצייתת" לבתראי כצ"ל:

רש"י ד"ה ודכוותיה פליגי וכו' ונמצא היא שחלב וכו' "דאמרי" מתוך וכו' כצ"ל:

ד"ה אלא סיפא "קשיא" לן אדר"ל כצ"ל:

תד"ה אם עד וכו' דבההיא לא "סמיך אעדים" שיבאו כצ"ל:

דף כד:

גמ' בשלמא רשב"ג קסבר כצ"ל נמחק אות ל':
שם קסבר ר"י כלי שרת מקדשין בו. נמחק תיבת בו:

דף כה.

מתני' מפני שהיא "מישרתה" לאכול כצ"ל:
שם (**בסוף העמוד**) **תני "רב" חייא** כצ"ל:
תד"ה אמאי וכו' כדאיתא פרק שני שעירי כצ"ל:
ד"ה הא וכו' שעל ספק באתה מתחלה כיפר "כו'" וא"כ:
ד"ה תנאי וכו' ובמקצת ספרים הוא "כתוב" וה"פ וכו' "דאסירא" בהנאה כצ"ל:
בא"ד וי"ל דגלי וכו' שגם המשולחת "תאסר" עד וכו' כצ"ל:

דף כה:

גמ' אחר מכפר כפרתו דלכי מתיידע וכו'. נ"ב ספיקו אחר יוה"כ. מכאן י"ל קצת דכי נודע ספקו קודם יוה"כ. ונתחייב באשם תלוי. דאפשר שחייב להביאו לאחר יוה"כ. מאחר שכבר נתחייב בו. ונעשה אצלו כקרבן ודאי דחובה ודו"ק. וצ"ע דפשטא דמתני' לכאורה לא משמע הכי. מדסתם סתומי ולא מפליג. וא"ה איכא למיבעי. אם נתחייב באשם תלוי קודם יוה"כ והפריש לאשמו. ועבר עליו יוה"כ מה יעשה בו. שהרי יוה"כ כיפר כפרתו. ושמא ירעה אליבא דרבנן. ולקמן משמע דס"ל לתלמודא. דליכא לפלוגי כדאמרן. מדאקשי מספק יולדת ושארא דספיקיהו מקמי יוה"כ אתיידעו. וק"ל:
שם אתמר נמי כי אתא רבין אמר רבי יוסי "ב"ח" אמר ר"ל כצ"ל:
רש"י ד"ה דלא בא וכו' הלכך לא מכפר "אחטאים" דבני כצ"ל:
רש"י ד"ה לאקשויי חטאים כו' כצ"ל:
ד"ה דסתם "חטאים" בני קרבן כצ"ל:

דף כו.

גמ' אמר ר' אושעיא שכל "חטאתם" ולא לכל טומאתם כצ"ל:
שם כולהון מיחיד לא אתיין דאיכא וכו' מה לנשיא שכן "אינו" בשמיעת וכו' כצ"ל:
שם מה ליחיד ונשיא שכן יש "בקרבנן" נקבה תאמר בציבור שאין "בקרבנן" נקבה כצ"ל:
שם יחיד יוכיח ("דאיתיה" בשמיעת הקול) כצ"ל. ונ"ב זה נמחק ולפמ"ש א"צ כ"כ:

רש"י ד"ה ולא לכפרה מייתא. דהא מיכפרא בשעת לידה. נ"ב בצער חבלי לידה:

דף כו:

פיסקא חטאת העוף הבאה על הספק אמר רב וכפרה כצ"ל:
גמ' אם עד שלא נמלקה וכו' תעשנה ודאי כצ"ל:
שם נודע לה שילדה ודאי תעשנה ודאי כצ"ל:
רש"י ד"ה אלא מאי וכו' שהפרישו לשמן. צ"ל שהפרישן לשמו:
ד"ה אימא סיפא וכו' ע"כ לאשמות. צ"ל לאשמו:

דף כז.

גמ' דהוה ליה איל רובן. נ"ב לשון גודל:
שם קרן וחומשו "קרי לה" **למעילתו** כצ"ל:
שם אם תמצא לומר אדם וכו' משום דקטרח קמיה. נ"ב לפני הקרבן שנתעסק בגדולו עד שהוקר:
שם ושלח רב חנינא וכו'. נ"ב זה חדוש ובודאי אינו סתם ר"ח שהוא רב דרבו. אבל נראה שנשמט ר' יוסי וכצ"ל ריב"ח. וכן ארע במסכת' לרוב כמ"ש זה כ"פ:
רש"י ד"ה ומשני אין רישא דהוה איל רובן כצ"ל:
ד"ה בכינוס חומשין וכו' כמה פעמים. נ"ב לא ידעתי היאך. שהרי לא מעל עד שיוציאן. ואין בה מועל אחר מועל. ושמא ר"ל שמעל במעות של ד' אשמות. שהיו מופרשין לאשמות ומעל בכולן. ומאי דפירש בהג"ה. נ"ל שהוא גליון מתלמיד טועה. גם סוף לשונו. והקרן יפול לנדבה. לא ידענא מאי קאמר:
בא"ד מהו שיתכפר בחומשין "**לבדן**" כצ"ל:
ד"ה דהא חסר כו' שהוציאן בפיטומו כצ"ל:

דף כז:

שהרי אדם מגלח "**נזירותו**" **על** כצ"ל:
מתני' העני יביא העוף. צ"ל עוף:
שם על חטאתו עד שיהא לשם "**חטאתו**" כצ"ל:
שם אבל עשירית האיפה דלאו "**מינא**" **דדמים** "**הוה**" כצ"ל:
שם כי מפריש מעות לקנו "**והעני**" **לא** וכו' דלאו "מינא" דדמים הוא כצ"ל:
רש"י ד"ה הוה אמינא כו' אימא "אי לא" העשיר טובא יביא כצ"ל:

דף כח.

גמ' בעלי חיים נדחין וקדושת דמים "**מדחה**" כצ"ל:

שם ולרבי חגא וכו' תני ואח"כ לקח ואמר. נ"ב פירוש לקח מעות ואמר אלו לחטאת וכו'. דא"ל שלקח ממש. דהא אין לעוף פדיון. ואיך אפשר לומר מוסיף ומביא חובתו מדמי חטאתו. או לפ"ז צ"ל דלקח לאו דוקא. אלא ר"ל הפריש. וצריך לסרס הברייתא אליבא דר' חגא. וה"ג מטמא מקדש עני שהעשיר. ואח"כ הפריש מעות לקנו. ואמר אלו לחטאתו וכו'. ודו"ק:

מתני' יכול מפני שכיבוד האב קודם. צ"ל עודף:

גמ' ת"ר ד' צווחות צוחה עזרה. נ"ב עי' הקשורים:

רש"י ד"ה ואמר אחר שהעשיר וכו' והא הכא כשהפריש המעות. נ"ב ר"ל כשאמר אלו לחטאת ואלו לעולה שאז חלק המעות והפרישן כ"א לבדה וק"ל:

ד"ה הכא נמי וכו' דהוה ליה "כשעת" לקיחה כצ"ל: